

Balet czyli taniec klasyczny

- [Balet czyli taniec klasyczny](#)

Balet czyli taniec klasyczny

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

Scenariusz lekcji dla nauczyciela:

Źródło: online-skills, licencja: CC0.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

4.3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki form muzycznych: balet.

Nauczysz się

wyjaśniać kim są kompozytor, [choreograf](#);

definiować pojęcia: primabalerina, [pirouette](#), arabesque, pas, pantomima;

rozpoznawać znane fragmenty muzyki baletowej;

wymieniać kompozytorów tworzących balety;

omawiać strój baletowy.

Przygoda z baletem

Taniec to jedna z form aktywności ruchowej. Taniec klasyczny, czyli balet, wymaga dużej sprawności fizycznej i wielu umiejętności. Tancerze, czyli baletmistrzowie, kształcą się w szkołach baletowych. Jest ich w Polsce pięć: w Bytomiu, w Poznaniu, w Warszawie, w Gdańsku i w Łodzi. Uczniowie uczą się techniki tańca klasycznego, różnych technik tańca współczesnego (np. jazz, modern, hip-hop) oraz akrobatyki. Poznają kroki baletowe i figury taneczne. Oprócz zajęć tanecznych uczniowie poznają historię tańca, polskie tańce narodowe oraz tańce innych krajów.

Obejrzyj film przedstawiający zajęcia baletowe „od kuchni”.

Film dostępny pod adresem [/preview/resource/RoSNGV7rTByrs](#)

Film pt. "Balet, czyli taniec klasyczny"

Źródło: online skills sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Film przedstawiający arkana baletu i historię sztuki baletowej. W pierwszej części filmu w szatni szkoły baletowej rozmawiają dwie dziewczynki. Jedna z nich jest uczennicą szkoły baletowej i odpowiada na pytania koleżanki. W pierwszej scenie wtajemnicza dziewczynkę: To nasza szatnia. Każda z nas ma tutaj swoją szafkę, w której przechowujemy stroje do ćwiczeń. Przed każdymi zajęciami przebieramy się właśnie tutaj. Koleżanka zadaje pytanie: A czy baletowe stroje mają swoje konkretne nazwy? Przewodniczka odpowiada: Tak, oczywiście, spójrz obok. Koleżanka wzdycha: Jaka piękna sukienka! Przewodniczka kontynuuje: Ta sukienka, to paczka. Tak nazywa się sukienka do baletu. Druga dziewczynka pyta: A te buty? Uczennica szkoły baletowej odpowiada: To są pointy, w których bez problemu mogę stawać na palcach! Wiesz, zanim mogłam pierwszy raz założyć pointy i tańczyć w nich, musiałam nauczyć się podstawowych pozycji rąk i nóg. Mamy jeszcze chwilę, mogę opowiedzieć Ci o historii tańca i baletu. Masz ochotę posłuchać? Koleżanka wyraża zaniepokojenie: Oczywiście! Zamieniam się w słuch. Przewodniczka przedstawia krótką historię baletu: Ludzie tańczyli już w średniowieczu, ale były to tańce religijne, dworskie oraz epickie. Ludzie tańczyli do pieśni, które sami śpiewali. W renesansie pojawiły się tańce

dworskie. Wielkie widowiska, które odbywały się na dworach królewskich dały początek takim formom sztuki, takim jak balet i opera. Składały się one z recytacji, śpiewu, muzyki, pantomimy i tańca. Na dworze francuskim balet zagościł dzięki księżnej Katarzynie Medycejskiej. W 1581 roku wystawiła ona balet pt. „Komiczny Balet Królowej”. Na przełomie XVI i XVII wieku balet przybrał formę widowiska o tematyce mitologicznej. Rok 1661 był przełomem w historii baletu zawodowego. Wtedy to Ludwik XIV założył Narodową Akademię Muzyki i Tańca. W 1832 roku powstał balet romantyczny Sylfida. W drugiej połowie XIX w. centrum sztuki baletowej stała się Rosja... Koleżanka wyraża wdzięczność: Super, tyle wiesz na temat baletu. Dziękuję, że znalazłaś przed lekcją czas, aby opowiedzieć mi tyle ciekawostek. Uczennica szkoły baletowej zaprasza: Bardzo proszę. Chodźmy teraz już na zajęcia! W drugiej części widzimy fragment przedstawienia baletowego. Słyszemy muzykę: Taniec wieszczki cukrowej z baletu “Dziadek do orzechów” Piotra Czajkowskiego. Utwór jest bardzo lekki i delikatny. Główną melodię grają dzwonki, dyskretnie towarzyszą im instrumenty smyczkowe grające pizzicato i instrumenty dęte drewniane pojawiające się w małych solowych epizodach. Do tej muzyki tańczy solistka ubrana w piękny biały strój baletowy.

Słuchanie muzyki

Polecenie 1

Wysłuchaj poniższych utworów, a następnie wskaż ich cechy charakterystyczne.

Taniec cukrowej Wieszczki z baletu Dziadek do orzechów - Piotr Czajkowski

Źródło: online-skills sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

2

Walc Jezioro Łabędzie - Piotr Czajkowski

Źródło: online skills sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

3

Święto wiosny - Igor Strawiński

Źródło: online skills sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 1

Posłuchaj nagrania. Z którego baletu pochodzi usłyszany fragment muzyczny?

Materiał audio dostępny pod adresem:

<https://zpe.gov.pl/b/P1CO5eALo>

☐ P. Czajkowski – Dziadek do orzechów. Taniec cukrowej wieszczki

☐ I. Strawiński – Święto wiosny

☐ P. Czajkowski – Jezioro łabędzie

Ćwiczenie 2

Dopasuj określenia do poniższych zdjęć.

paczka

pointy

primabalerina

Ćwiczenie 3

Wskaż założyciela Narodowej Akademii Muzyki i Tańca.

☐ August II Mocny

☐ Ludwik XIV

☐ Filip V Hiszpański

Ćwiczenie 4

Odpowiedz na pytanie, jak nazywają się buty tancerki?

☐ sandały

☐ pointy

☐ baletki

Ćwiczenie 5

Odpowiedz na pytanie, kto skomponował muzykę do baletu „Święto wiosny”?

☐ Igor Strawiński

☐ Piotr Czajkowski

☐ Krzysztof Penderecki

Ćwiczenie 6

Odpowiedz na pytanie, który z baletów skomponował Siergiej Prokofiev?

☐ „Romeo i Julia”

☐ „Dziadek do orzechów”

☐ „Jezioro łabędzie”

Ćwiczenie 7

Wskaż, dzięki komu Magiczny Balet Królowej został wystawiony na dworze francuskim.

☐ Katarzyna Medycejska

☐ Maria I Stuart

☐ Anna Jagiellonka

Ćwiczenie 8

Połącz w pary pasujące do siebie sformułowania.

pierwsza tancerka

Romeo i Julia

obróć w tańcu

Dziadek do orzechów

S. Prokofiev

pointy

spódnica baletnicy

pirouette

buty tancerki

Święto wiosny

I. Strawiński

paczka

P. Czajkowski

primabalerina

Ćwiczenie 9

Odszukaj i zaznacz w wykreślanke słowa związane z baletem. Aby zakreślić słowo zaznacz (kliknij) pierwszą i ostatnią literę.

G	P	O	Z	Y	C	J	A	K	D	M	K
Z	Z	S	O	D	Z	O	A	I	C	W	Y
R	E	G	C	Z	A	F	L	J	G	O	T
O	F	S	W	D	J	H	F	M	E	B	N
C	A	L	I	I	K	J	F	M	O	Y	I
P	W	F	B	H	O	T	G	J	B	N	O
S	H	R	U	B	W	D	S	F	M	I	P
E	C	A	P	J	S	P	A	C	Z	K	A
Z	O	H	Z	T	K	H	I	L	K	P	L
L	A	N	S	O	I	S	P	T	K	P	L
O	P	I	R	U	E	T	T	E	J	F	F
B	A	L	E	T	N	I	C	A	U	F	E

☐ PIRUETTE ☐ POINTY ☐ BALETNICA ☐ PACZKA ☐ POZYCJA ☐ PAS
☐ CZAJKOWSKI

Słownik pojęć

Arabesque (czyt. arabesk)

figura w tańcu klasycznym; tancerz stoi na jednej nodze, a druga jest uniesiona pod kątem prostym. Ręce mogą być trzymane w różnych pozycjach.

Choreograf

autor układu tanecznego w spektaklu baletowym albo w innego rodzaju widowisku (opera, spektakl dramatyczny).

Choreografia

układ taneczny stworzony przez choreografa.

Paczka

sukienka baletnicy.

Pantomima

rodzaj widowiska scenicznego, w którym treści interpretowane przez aktorów (tancerzy) nie są przekazywane za pomocą słów, a jedynie używając gestów i mimiki.

Pas (czyt.pa)

z j.francuskiego - krok.

Pirouette (czyt. piruet)

obrót wokół własnej osi wykonywany przez tancerzy. Pirouette może być wykonywany w różnych pozycjach.

Pointy

(czyt. plenty) specjalne pantofle z twardym noskiem, które umożliwiają baletnicy taniec na czubkach palców.

Pozycje rąk i nóg

taniec baletowy składa się z kroków i układów ciała. Ręce i nogi mają określone ułożenie – to tzw. pozycje. Jest ich pięć dla rąk i tyle samo dla nóg.

Taniec epicki

taniec z epoki średniowiecza. Były to głównie tańce kołowe i korowodowe. Nie można ich dokładnie odtworzyć, gdyż do dnia dzisiejszego nie zachowało się dostatecznie dużo opisów.

Taniec dworski

forma tańca, która powstała u schyłku średniowiecza. Była wykonywana na największych dworach europejskich monarchów. Najbardziej znane rodzaje tańca dworskiego to: allemande, galiarda, kontedans, pawana.

Taniec religijny

ambulatori (wł.) lub *baladoires* (fr.) należy do grupy tańców świeckich o wyraźnym zabarwieniu religijnym.

Słownik pojęć został opracowany na podstawie:

sjp.pwn.pl

Biblioteka muzyczna

[Taniec cukrowej Wieszczki z baletu Dziadek do orzechów - Piotr Czajkowski](#)

[Źródło: online-skills sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.](#)

2

Walc Jezioro Łabędzie - Piotr Czajkowski

Źródło: online skills sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

3

Święto wiosny - Igor Strawiński

Źródło: online skills sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.